

Horváth István Károly latin nyelvi és kultúrtörténeti verseny 2011/2012

Fordítási feladat

Javítási útmutató a fordításhoz

Tantalus, Iupiter fia Dionétól Pelopsot nemzette. Iupiternek szokása volt, hogy rábízta Tantalusra a terveit, és beengedte őt az istenek lakomájára. Ezeket a dolgokat Tantalus hírül adta az embereknek. E bűne miatt Iupiter szigorúan megbüntette: Tantalus az alvilágban testének közepéig/derékig vízben áll és folyton szomjazik, de amikor venni/inni akar egy korty vizet, a víz visszahúzódik. Hasonlóképp édes gyümölcsök csüngenek a feje fölött, de amikor szakítani akar belőlük, a szél megmozdítja az ágakat, és a gyümölcsök elhúzódnak. Továbbá/ezenkívül egy hatalmas szikla függ a feje fölött, és Tantalus mindig attól fél, hogy ráomlik/rászakad.

Pontozás: A szöveget három különböző eljárással (A, B, C) értékeljük, majd az így kapott részpontszámokat összegezzük.

A) Tagmondatonként 1 pont adható minden tagmondat elfogadható fordításáért. A mondat fordítása elfogadható, ha az alapját képező alany, állítmány (tárgy, ha van) fordítása pontos. Az egyéb mondatrészek fordításának a helyességét nem kell figyelembe venni a tagmondatonként adható 1 pont odaítélésekor. Részpontszám nem adható!

Tantalus Iovis filius procreavit ex Dione Pelopem. – 1 pont

Iuppiter Tantalos concredere sua consilia solebat – 1 pont

et ad epulum deorummittere. – 1 pont

Eas res Tantalus ad homines renuntiavit. – 1 pont

Propter hoc peccatum is a Iove severe puniebatur: – 1 pont

Tantalus ad infernos usque medium suum corpus in aqua stat – 1 pont

semperque sitit, – 1 pont

sed cum haustum aquae vult sumere, – 1 pont

aqua recedit. – 1 pont

Item poma suavia ei super caput pendent, – 1 pont

quae cum vult carpere, – 1 pont

rami vento moventur, – 1 pont

et ea recedunt. – 1 pont

Praeterea saxum super caput eius ingens pendet, – 1 pont

quod Tantalus semper timet, – 1 pont

ne super se ruat. – 1 pont

Összesen: 16 pont

B) Vizsgáljuk meg az aláhúzott szavak, kifejezések fordításának a helyességét, és adjunk ezekre is pontot az alábbiak szerint. Részpontszám nem adható!

Tantalus Iovis¹ „filius” procreavit ex Dione Pelopem². Iuppiter Tantalo concredere sua „consilia” solebat et ad epulum deorummittere. Eas res Tantalus ad homines renuntiavit. Propter hoc peccatum is a Iove „severe” puniebatur: Tantalus ad infernos³ „usque medium suum corpus” in aqua stat semperque sitit, et cum haustum⁴ aquae vult sumere, aqua recedit. Item poma suavia ei super caput pendent, quae cum vult carpere, „rami vento moventur”, et ea recedunt. Praeterea saxum super caput eius „ingens” pendet, quod Tantalus semper timet, ne⁵ super se ruat.

a: ha a diák alanynak vagy az alany értelmezőjének fordítja – 1 pont

b: a szó szövegbe illő jelentésének a megtalálásáért – 1 pont

c: ha a diák adverbiumként értelmezte – 1 pont

d: a teljes szó szerkezet helyes fordításáért – 1 pont

e: ha a passzív szerkezet fordítása helyes – 1 pont

f: ha a diák a szót a *saxum* jelzőjeként értelmezte – 1 pont

Összesen: 6 pont

C) Vizsgáljuk meg összességében a fordítást stiláris és fordítástechnikai szempontból:

1. szótárhasználat (mennyiben tudta a diák az adott szavak legmegfelelőbb jelentését kiválasztani);
2. nyelvhelyesség (mennyiben sikerült a szöveget a magyar nyelv szabályainak figyelembe vételével lefordítani);
3. szövegértés (mennyiben tükrözi a fordítás a szöveg teljes megértését).

Ezen szempontokat együttesen szemlélve háromféle pontszám adható: **2 pont** (gyenge), **4 pont** (közepes), **6 pont** (kiváló) megvalósítás esetén. Részpontszám nem adható!

Fontos szempontok: A pontozásnak ebben a fázisában akkor is megadható a maximális pontszám, ha a diák csak a szöveg első felét tudta lefordítani, de azt a fenti szempontok alapján nagy pontossággal oldotta meg. Ha azonban a diáknak nem sikerült terjedelemben legalább a szöveg felét összefüggően, jól egymáshoz kapcsolt mondatokban lefordítani, maximális pontszám erre a feladatra semmiképpen nem adható.

A szerezhető pontok összesen: 16 + 6 + 6 = **28 pont**